

YAPI MALZEMELERİ YÖNETMELİĞİ UYGULAMALARI VE “G” İŞARETİ

Yapı Malzemeleri Yönetmeliği:

Yapı Malzemelerinin Avrupa Birliği içinde serbest dolaşımının sağlanmasına yönelik temel mevzuat (89/106/EEC) **Construction Products Directive (CPD) - Yapı Malzemeleri Direktifidir.**

1989 yılında kabul edilen, 1993 ve 2003 yıllarında yapılan çeşitli değişikliklerle revize edilen Yapı Malzemeleri Direktifi, Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamında hazırlanmış olup temel olarak Avrupa'nın en büyük ve en canlı endüstrilerinden biri olan inşaat sektörünün daha rekabetçi şekilde düzenlenmesi amacıyla oluşturulmuştur. Direktife getirilen düzenlemeler yoluyla, yapı malzemelerinin iç pazarda dolaşımının önünde engel oluşturan farklı ulusal düzenlemelerin ortadan kaldırılması hedeflenmiştir. Bu düzenlemelere çok genel şekliyle bakıldığında, yapı malzemeleri ve yapı güvenliği alanında önemli ilerlemeler kaydedildiği söylenebilir. Direktifin temel aldığı hususlar sadece yapı güvenliği ile sınırlı kalmamakta, aynı zamanda sağlık, dayanıklılık, enerji tasarrufu çevrenin korunması gibi unsurları da içermektedir.

Yapı Malzemeleri Direktifi, uyulması gereken temel güvenlik gerekleri, bu gereklerin sağlanmasında uygulanacak doğrulama sistemleri, piyasa gözetim ve denetimi gibi hususlara yer verirken direktifte tanımlanan temel güvenlik gerekleri, ürünlerin kullanım amacına uygunluğu ile yapıların güvenliğine odaklanan bir bakış açısı getirmektedir.

Avrupa Birliği'nde Yapı Malzemeleri Direktifini ilgilendiren tüm kararlar **Avrupa Yapı Daimi Komitesi-Standing Committee on Construction-SCC** tarafından alınır. Avrupa Yapı Daimi Komitesi, AB üyesi ülkeler tarafından atanan temsilcilerden oluşmakta olup, Yapı Malzemeleri Direktifi uygulamalarının geliştirilmesine yönelik politikaların üretildiği ve direktifin uygulanmasından kaynaklanan sorunların incelendiği temel bir yapı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ülkemizde, AB teknik mevzuatına uyum çalışmaları çerçevesinde 29.04.1997/22974 tarih-sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 97/9196 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Yapı Malzemeleri Direktifinin uyum çalışmalarını yürütmek üzere görevlendirilmiştir.

4703 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmeliklerle hukuki çerçevesi belirlenen AB teknik mevzuatı uyum ve uygulama görevi çerçevesinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (YMY), 08.09.2002 tarih ve 24870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 08.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren Yönetmelik, 01.01.2007 tarihi itibarıyla geçiş sürecini tamamlayarak mecburi uygulamaya girmiştir. Bununla birlikte, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Avrupa Yapı Daimi Komitesi'nin eşleniği olarak Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi (YAMTEK) oluşturulmuştur.

16.07.2004 / 25524 tarih-sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan **“Yapı Malzemeleri Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevlerine Dair Tebliğ”** ile mevzuat alt yapısı tesis edilen YAMTEK, Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamında yer alan konularda ve yapı

malzemeleri ile ilgili olabilecek diğer teknik mevzuat ve uygulamalarda karşılaşılabilecek sorunların çözülebilmesi amacıyla tesis edilmiştir.

Yönetmeliği ilgilendiren bütün kararların alındığı ve Avrupa Yapı Daimi Komitesi'ne eşleniği olarak inşaat sektörünün de temsil edildiği Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi (YAMTEK) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yanı sıra sektörü temsilen İnşaat Malzemeleri Sanayicileri Derneği (İMSAD), Onaylanmış Kuruluşları temsilen TSE-Belgelendirme Dairesi, Standardizasyon Kuruluşunu temsilen TSE-Standart Hazırlama Dairesi ve Onay Kuruluşları temsilcisinden oluşmaktadır. Komite kararları, gereği halinde Avrupa Yapı Daimi Komitesi'nde ülke pozisyonumuzun belirlenmesinde esas alınır.

Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinin Amacı ve Kapsamı:

Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinin amacı; bina ve diğer inşaat mühendisliği işleri dahil olmak üzere tüm yapı işlerinde daimi olarak kullanılmak amacıyla üretilecek yapı malzemelerinin taşınması gereken temel gerekleri, bu malzemelerin tabi olması gereken uygunluk değerlendirme prosedürleri ve piyasa gözetim ve denetimi işlemleri ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinin kapsamını tanımlamak için öncelikle yapı malzemesinin tanımına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede yapı malzemesi, bina ve diğer inşaat mühendisliği işlerini içermek üzere tüm yapı işlerinde **kalıcı olarak kullanılan** bütün malzemeler olarak tarif edilebilir. Yönetmelik, bina ve diğer inşaat işlerinde kalıcı olarak kullanılan yapı malzemelerini ve bu ürünlerin Yönetmeliğin EK I'inde yer alan temel gereklerin yerine getirilmesi ile ilgili kuralları kapsamaktadır.

Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinin kapsamını Teknik şartnamelere tabi ürünler belirlemektedir. Bir ürünün teknik şartnameye tabi olması, o ürün ile ilgili bir **uyumlaştırılmış standart** (harmonize norm) ya da **Avrupa Teknik Onayının** bulunması anlamına gelmektedir. Başka bir ifadeyle, hakkında uyumlaştırılmış standart bulunan ya da Avrupa Teknik Onayı bulunan yapı malzemeleri Yönetmelik kapsamında olup, CE işareti taşınması gerekmektedir. Yapı Malzemeleri Yönetmeliği çerçevesinde sadece teknik şartnameye tabi ürünlerde CE işareti kullanılabilir. Teknik şartnameye tabi olan ve CE işareti taşınması gereken ürünlerin listesi Bakanlık tarafından "Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Uygulanacak Teknik Şartnamelerin Yayımlanması Hakkında Tebliğ" ekinde yayımlanmaktadır. Anılan Tebliğ'e www.csb.gov.tr internet adresinde yer alan "Mevzuat" menüsü içerisindeki "Tebliğler" bölümünden ulaşılabilir.

Yapı Malzemeleri Yönetmeliği çerçevesinde harmonize standardı veya Avrupa Teknik Onayı bulunan ürünler **düzenlenmiş alanda** yer alan ürünler olarak tanımlanmaktadır. Bir yapı malzemesinin harmonize normunun oluşturulabilmesi için Avrupa Standardizasyon Kuruluşları CEN ve CENELEC tarafından EN standartlarının hazırlanması ve AB Resmi Gazetesinde yayımlanarak uyumlaştırılması gerekmektedir.

Avrupa Teknik Onayı (ATO) - European Technical Approvals (ETA) ise, hakkında harmonize standardı bulunmayan, ya da standartlardan önemli ölçüde sapma gösteren yapı malzemelerinin CE işaretlemesine yönelik bir süreçtir. ATO, malzemenin kullanıldığı inşaat işlerine ilişkin temel gereklerin yerine getirilmesini esas alarak, malzemenin, amaçlanan

kullanıma uygunluğunun teknik açıdan saptanmasıdır. ATO, AB tarafından uyumlaştırılmış standart hazırlanması öngörülme ya da uyumlaştırılmış standartlardan önemli sapmalar gösteren ürünlere, Avrupa Teknik Onay Organizasyonu-European Organisation for Technical Approvals (EOTA) tarafından oluşturulan ortak esaslara göre, bunlar yok ise, Açıklayıcı Dokümanlar dikkate alınarak verilen kullanıma uygunluk belgesidir.

Avrupa Teknik Onayları standarda benzer metinler olup onay kuruluşlarınca hazırlanır. Yaygınlaşması halinde, AB Komisyonu'nun verdiği talimat üzerine EOTA tarafından (Avrupa Teknik Onayı Ortak Esasları-ATOEE - ETA Guideline – ETAG) hazırlanır. Hakkında Ortak Esaslar - ETAG bulunmayan ürünler için onay kuruluşu tarafından hazırlanan ATO için yine EOTA'dan bir mutabakat zabtı ile onay alınır. EOTA, Onay Kuruluşlarından (Approved Body) oluşur. Söz konusu kuruluşlara <http://www.eota.eu> internet adresinden ulaşılabilmektedir. Aynı adreste, EOTA tarafından yayımlanan Avrupa Teknik Onayları (ATO-ETA) ve Avrupa Teknik Onayı Ortak Esaslarına (ATOEE-ETAG) ulaşılması mümkündür.

G İşareti

AB teknik mevzuatı uygulamalarında Avrupa Birliğinin ortak mevzuatının bulunmadığı ürünler **düzenlenmemiş alanda** yer alan ürünler olarak adlandırılmaktadır. Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinde teknik şartnamelere tabi olmayan ürünlerin iç pazardaki denetiminin sağlanması ve bu ürünlerin güvenliği ile ilgili hususların belirli kurallara bağlanması amacıyla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından güvenliği temsil eden “G” işareti uygulaması getirilmiştir.

G işareti uygulamasının mevzuat alt yapısını oluşturmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kısaca “G” Tebliği olarak adlandırılan, “Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Olup CE İşareti Taşınması Mecburi Olmayan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Ulusal Düzenlemeler Hakkında Tebliğ” 06.12.2006-26368 tarih-sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

“G” Tebliğinin başlangıçta yapı işlerinde kalıcı olarak kullanılan ve ulusal standartları bulunan yapı malzemelerine uygulanması düşünülmüştü. Ancak, yapı malzemeleri ile ilgili faaliyetlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı dışında diğer kamu kuruluşlarını da ilgilendirmesi, ulusal standardı bulunmayan veya standartlardan önemli ölçüde sapma gösteren ve sadece iç piyasaya arz edilecek yenilikçi ürünlere “Ulusal Teknik Onay” verilebilmesi, temel gerekler çerçevesindeki ürün karakteristiklerinin belirlenmesine olanak sağlayacak bir mekanizmaya ihtiyaç duyulması gibi diğer nedenler, “G” işareti uygulaması ile ilgili yeni bir mevzuat hazırlanması ihtiyacını ortaya koymuştur.

Bu çerçevede, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından “**Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik**” 26.06.2009-27270 tarih-sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmış olup, **01.07.2010** tarihinde uygulamaya girmiştir. Söz konusu Yönetmelik 31.07.2010/27658 ve 14.04.2011/27905 tarih-sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanarak revize edilmiştir. Bu Yönetmeliğin yayımlanmasıyla G Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Düzenlenmemiş alanda bulunan yapı malzemelerinin piyasaya arz koşullarını belirleyen yeni Yönetmelik incelendiğinde, AB'nin 89/106/EEC Direktifinin mevzuatımıza adaptasyonu ile oluşturulan Yapı Malzemeleri Yönetmeliğini model alan uygulamalar getirdiği görülmektedir. Yapı Malzemeleri Yönetmeliği harmonize normu bulunan ürünlerde CE işareti uygulamasını getirirken, G Yönetmeliği de ulusal standardı bulunan ürünler için "G" işareti kullanımını getirmektedir. Yapı Malzemeleri Yönetmeliğinde yenilikçi ürünler için CE işareti iliştilmesine yönelik "AB Teknik Onay" sürecine karşılık bu Yönetmelikte "Ulusal Teknik Onay" prosedürü getirilmektedir.

Bütün bu çalışmalar ile, düzenlenmemiş alanda yer alan ve ulusal standartlarımızın bulunduğu ürünler ile ilgili piyasa disiplininin sağlanması ve haksız rekabetin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. "G" İşareti uygulamasına yönelik Yönetmelik ile getirilen hükümlerin bazıları ana hatlarıyla aşağıda belirtilmektedir.

- ✓ Uyumlaştırılmış teknik şartnamesi bulunmayan, bir başka deyişle harmonize norm ve ATO kapsamı dışında bulunan yapı malzemelerine uygulanır.
- ✓ Yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak "G" işareti iliştilen malzemeler güvenli ürün olarak değerlendirilir ve piyasaya arzına izin verilir.
- ✓ G işareti; malzemeye, malzemeye iliştilen bir etikete, malzemenin ambalajına veya malzemeye ait ticari belgelere, teknik şartnamelere dayalı olarak malzemenin özelliklerini tarif eden performans değerleri ile birlikte iliştilir.
- ✓ Yönetmelik kapsamındaki malzemelerden herhangi birisi için uyumlaştırılmış bir standardın yayımı halinde, ilgili ürün CE işaretlemesine tabi olacaktır. Bir ürün aynı anda her iki işareti birden taşıyamaz.
- ✓ Yapı malzemelerinin içerisinde kullanıldığı yapı işlerinin tabi oldukları temel gerekleri karşılmasına imkan verdiğinin belirlenebilmesi amacıyla beyan edilmesi gerekli olan ürün karakteristiklerinin standartlarca karşılanmaması halinde, standardın ihtiva etmediği belirlenen ürün karakteristiği/karakteristikleri, standart revize edilene kadar Bakanlıkça alt düzenleyici işlem ile belirlenir.
- ✓ Uyumlaştırılmış veya ulusal standardı bulunmayan ya da bunlardan sapma gösteren malzemeler ile kendi başlarına güvenli oldukları kanıtlanırsa dahi birlikte piyasaya arz edilecek takım malzeme olan ürünler ve prototip malzemeler teknik onay alır ve buna dayanarak "G" işareti iliştililerek piyasaya arz edilir. Ulusal Teknik Onay, malzemenin kullanım amacına göre asgari olarak Türkiye'de yürürlükte bulunan temel gerekleri karşıladığını gösterir. Avrupa Teknik Onay Ortak Esası bulunan malzemeler de sadece Türkiye'de piyasaya arz edilmek istenmeleri halinde Ulusal Teknik Onay alabilirler.
- ✓ Teknik onay, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından görevlendirilen kuruluş tarafından verilir. Bu kuruluş ile benzeri yetkilere haiz AB'ye üye ülke kuruluşları ile ikili ya da çok taraflı olarak kurulan karşılıklı tanıma mekanizmaları çerçevesinde alınan teknik onaylar da eşdeğer kabul edilir.

- ✓ Türkiye ile AB arasındaki ilgili Ortaklık Konseyi Kararları çerçevesinde, ulusal bir standarda eş bir standarda göre AB'ye üye bir devlette üretilen malzemelerin piyasaya arzına izin verilir. Bir AB üyesi ülkede, Yönetmelikte belirtilen prosedür çerçevesinde gerçekleştirilen uygunluk teyitleri ve rapor sonuçlarına göre performans değerleri beyan edilerek "G" işareti iliştilir.
- ✓ Üçüncü bir ülkeden gelen ithal ürünler, Bakanlıkça belirlenen kuruluşlar tarafından uygunlukları teyit edildikten sonra piyasaya arz edilebilir.
- ✓ 31.07.2010/27658 tarih-sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle "TSE Belgesine sahip ürünlere, uygunluk değerlendirme kuruluşu işlemlerine gerek olmaksızın TSE belgesi kapsamında temin edilen raporların sonuçlarına göre performans değerleri beyan edilerek G işareti iliştilirilebilir." hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre, G Yönetmeliği kapsamında olan ve daha önce TSE belgesi alınan ürünler bir kez daha uygunluk değerlendirme işlemlerine gerek kalmadan G işareti taşıyabilecekler. Bu husus ile ilgili detayların belirlenmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 21.09.2010/27706 tarih-sayılı Resmi Gazete'de "Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik Kapsamında Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) Gerçekleştireceği Uygunluk Değerlendirme ve Belgelendirme İşlemleri Hakkında Tebliği (YİG/2010-13) yayınlamıştır.

Aşağıda G işareti etiketinde yer alması gereken bilgiler yer almaktadır.

G Uygunluk İşareti

<div style="text-align: center;"> Kuruluş No.</div>	<p>Times New Roman, minimum 5 mm yüksekliğinde siyah büyük harf ile deforme edilmeden 5/4 oranında kutu içine yazılacaktır.</p> <p>Bakanlık tarafından belirlenecek Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu No.su (Sistem 1+, 1, 2+, 2 için)</p>
Firma	İmalatçının Adı veya Tescilli Markası
Adres	İmalatçının Kayıtlı Adresi
Fabrika	Ürünün imal edildiği fabrikanın adı veya tescilli markası
Yıl	İşaretin basıldığı yılın son iki basamağının yazılması
OYYY-OXXX	OYYY: Kuruluş No. OXXX: Kuruluş tarafından verilen belge no. (Sistem 4'de sadece OXXX kısmı beyan numarası olarak yer alacaktır)
Standart Numarası	Standart numarası
Ürün Tipi	Ürün tipini belirten standart işaretlemesi
X İlave Bilgiler	Uygunluk Teyit sistemi ve Madde 5(2)'de belirtilen ürün karakteristikleri

G işaretinin uygulanmasına yönelik olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından görevlendirilen uygunluk değerlendirme kuruluşlarına ve bu kuruluşların faaliyet göstereceği ürün, standart ve uygunluk teyit sistemlerine ilişkin bilgilere, www.csb.gov.tr internet adresinde yer alan "Mevzuat" menüsü içerisindeki "Tebliğler" bölümünden ulaşılabilmektedir.

YAPI MALZEMELERİNİN PİYASAYA ARZ KOŞULLARI

